

***Izvajanje podporne sheme za električno
energijo proizvedeno iz OVE ali visoko
učinkoviti SPTE***

- OBDOBNO POROČILO -

Za obdobje: **od 1.1.2023 do 31.12.2023**

Datum: 02.04.2024

1. Elektrarne v sistemu podpor

Konec leta 2023 je podporna shema obsegala **3.560** enot s skupno nazivno močjo **387 MW** (konec leta 2022: 3.718 enot skupne nazivne moči 395 MW). Podrobnejša razporeditev je prikazana v spodnji tabeli.

Tabela 1: Elektrarne v sistemu podpor - stanje 31.12.2023

Tip naprave	Moč (v kW)	Število
Bioplinske elektrarne	13.585	20
Hidroelektrarne	17.395	73
Individualno	6655,7	18
Sončne elektrarne	260.910	3170
SPTe elektrarne na fosilna goriva	68.207	241
Vetrne elektrarne	3.210	2
Elektrarne na lesno biomaso	16583,6	36
Skupaj	386.545	3.560

Delež enot, ki v okviru podporne sheme samostojno prodajajo električno energijo na trgu (in torej prejema podpora v obliki obratovalne podpore), je na podobni ravni kot prejšnja leta - približno 69 odstotkov. Preostalih 31 odstotkov enot prejema podpora kot zagotovljeni odkup, kar pomeni, da s strani centra za podpore prejema plačilo podpore in hkrati plačilo za električno energijo.

2. Izplačila podpor

Proizvodnja električne energije za naprave v podporni shemi je v letu 2023 dosegla bistveno nižjo raven kot v zadnjih petih letih, medtem ko so izplačila v letu 2023 presegla izplačila v letu 2022. Izplačila kot tudi proizvodnja zlasti variirajo zaradi spremembe referenčne tržne cene, novih vstopov ter odhodov iz sistema podpor. Največji vpliv je sprememba referenčne cene (v letu 2023 je referenčna cena električne energije znašala 180,00 EUR/MWh). Referenčna cena električne energije se uporabi v izračunu višine obratovalnih podpor za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije, in v izračunu obratovalnih podpor za električno energijo, proizvedeno v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom. Njen dvig pomeni, da mnogo naprav na obratovalni podpori pade v območje brez podpore in posledično tudi ne izdajajo računov. Zato za mnogo naprav realizacija ni bila zabeležena (je pa dejstvo, da te naprave svoje proizvodnje niso ustavile, ampak so na račun visoke referenčne tržne cene račune izdajale samo za proizvodnje elektrike svojemu dobavitelju – torej brez podpore).

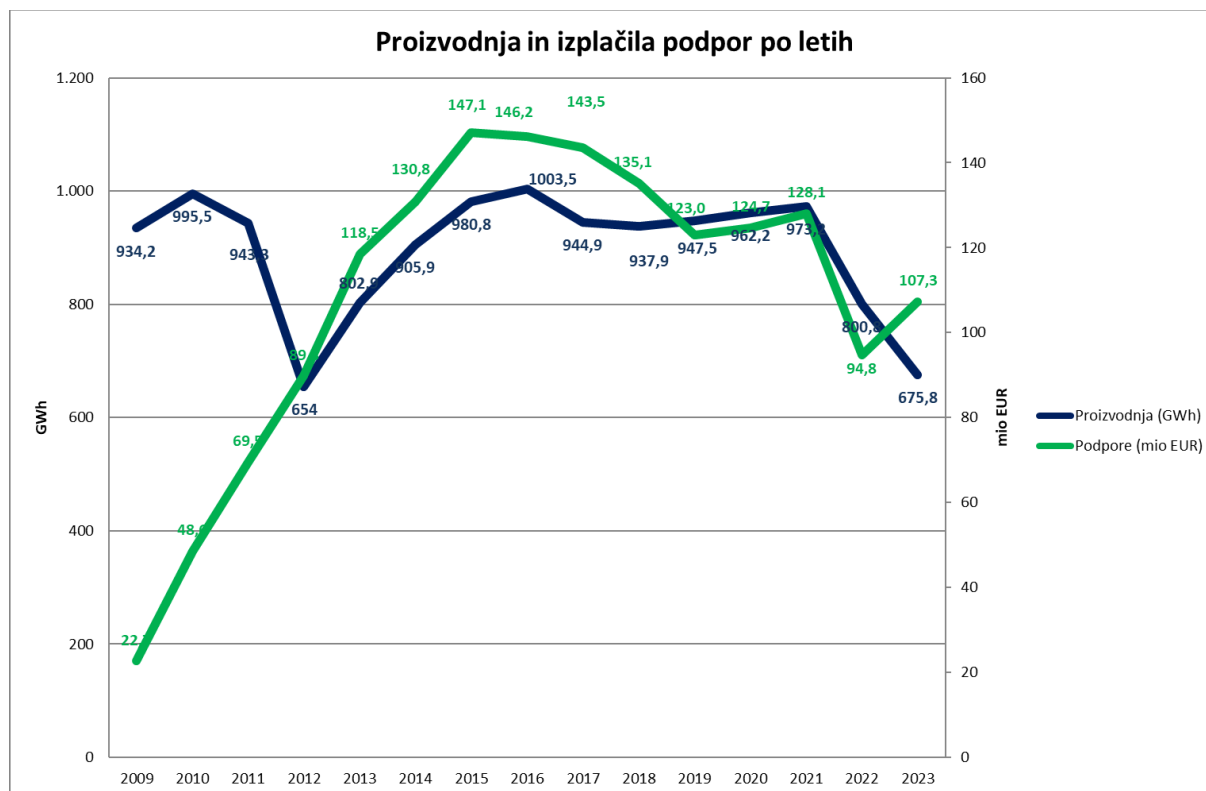
Referenčne cene zemeljskega plina (ta je v letu 2023 znašala kar 169,72 EUR/MWh), lesne biomase in substrata koruzne silaže se uporabijo za uskladitev spremenljivega dela referenčnih stroškov proizvodnje električne energije iz proizvodnih naprav na obnovljive vire energije (lesna biomasa in bioplin iz biomase) ter v soproizvodnji električne energije in toplote z visokim izkoristkom na energente fosilnega izvora, ki so podlaga za uskladitev višine podpor proizvajalcem za proizvedeno električno energijo. Referenčna cena zemeljskega plina se uporabi tudi za uskladitev spremenljivega dela referenčnih stroškov proizvodnje električne energije v proizvodnih napravah za soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom na fosilne energente, ki so podlaga za uskladitev višine podpor proizvajalcem za proizvedeno električno energijo. Pri posameznih napravah je na porast izplačil podpor tako vplival zlasti vpliv višje cene energenta, ki se izrazi v spremenljivih stroških, primerjalno gledano na obraten vpliv višje referenčne tržne cene.

Iz primerjave izplačil in proizvedene električne energije v podporni shemi izhaja, da je bila proizvodnja električne energije v letu 2023 za 16 odstotkov nižja glede na proizvodnjo v letu 2022, ob tem pa je bilo za 12 odstotkov več izplačil. Kot že zgoraj omenjeno, padec proizvodnje elektrarn v podporni shemi ne pomeni nujno, da so naprave manj proizvedle, ampak je v ozadju dejstvo, da za te naprave ni bilo realizirane proizvodnje, saj niso imele izplačane podpore.

Tabela 2: Proizvedena elektrika in izplačila podpor v letih 2020 do 2023¹

Leto	2020	2021	2022	2023
Proizvedena elektrika (v GWh)	962,2	973,2	800,8	675,8
Izplačana podpora (v mio EUR, brez DDV)	124,7	128,1	94,8	107,3

¹ Podatki za leto 2023 so na dan 14. 3. 2024.

Slika 1: Proizvodnja in izplačila (EUR brez DDV) v letih 2009 – 2023

Po deležu proizvedene električne energije izstopajo SPTE enote na fosilno gorivo (približno 51 odstotkov) in sončne elektrarne (približno 31 odstotkov). Slednje so prejele tudi največji delež izplačil, in sicer SPTE enote na fosilno gorivo dobro polovico (približno 51 odstotkov), sončne elektrarne pa približno 38 odstotkov vseh izplačil v letu 2023.

Izplačila po vrsti naprave so predstavljena v spodnji tabeli.

Tabela 3: Izplačila podpor v letu 2023²

Tip naprave	Izplačila v EUR brez DDV	Proizvedena električna energija (kWh)	Delež izplačil	Delež energije
Bioplinke elektrarne	2.486.143	70.320.430	2,32%	10,41%
Druge elektrarne	2.795.534	6.609.297	2,61%	0,98%
Elektrarne na lesno biomaso	6.613.987	47.490.346	6,17%	7,03%
Hidroelektrarne	206.735	2.009.739	0,19%	0,30%
Sončne elektrarne	40.672.356	206.903.508	37,92%	30,62%
SPTE na fosilna goriva	54.493.083	342.454.438	50,80%	50,67%
Skupaj	107.267.838	675.787.758	100%	100%

Primerjava proizvodnje in izplačil podporne sheme v letih 2023 in 2022 je razvidna iz spodnjega grafa, kjer je podana absolutna razlika v izplačilih med letoma in hkrati relativna sprememba proizvodnje v letu 2023 glede na leto 2022.

² Podatki za leto 2023 so na dan 14. 3. 2024.

Iz slike je razviden upad tako proizvodnje kot tudi izplačil podporne sheme v letu 2023 glede na leto 2022. Pozitivna odstopanja pri izplačilih opazimo le pri SPTE enotah na fosilna goriva. Omenjena skupina proizvodnih naprav je imela več izplačil glede na prejšnje leto, saj je pri izračunu višine podpore prevladoval vpliv višje cene energenta, ki se izrazi v spremenljivih stroških, primerjalno gledano na obraten vpliv višje referenčne tržne cene. Vsi ostali tipi elektrarn v shemi (kjer je torej prevladal vpliv dviga referenčne tržne cene) pa izkazujejo padec (določene enote lahko za posamezno leto izgubijo podporo), ter posledično tudi mnogo manjša izplačila.

Statistika kaže, da je sicer največji padec izplačil prizadel sončne elektrarne (proizvodnja sončnih elektrarn je bila sicer v letu 2023 manjša kot v primerjavi z letom 2022), manjši padec izplačil pa je prizadel tudi bioplinske elektrarne, elektrarne na lesno biomaso ter hidroelektrarne, saj so te naprave zaradi nizkih referenčnih stroškov ostale brez podpore. Pri proizvodnji je potrebno dati poudarek predvsem na hidroelektrarne. Izjemno slabo hidrološko leto tudi z vidika poplavnih dogodkov, ki so prizadeli številne hidroelektrarne, se je pomembno odrazilo na proizvodnji električne energije iz tovrstnih proizvodnih naprav.

Tabela 4: Primerjava izplačil in proizvodnje med letoma 2023 in 2022

